

КОЛЕКТИВНА НАУКОВА МОНОГРАФІЯ

**Сучасний стан проведення наукових
досліджень у ІТ-технологіях, галузях
електроніки, інженерії, нанотехнологіях
та транспортній сфері**

Видання 1

2020 | Вінниця

10.36074/csriteenat.ed-1

УДК 377.374-159.964.2

ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРАВООХОРОНЦІВ

КОМАР Володимир Петрович

старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ХОРОЛЕЦЬ Євгеній Іванович

старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №2
Харківський національний університет внутрішніх справ

УКРАЇНА

Анотація: Головною метою цієї роботи є – визначення сутності та структури формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів-правоохоронців із використанням засобів нумерології в системі їх спеціальної фізичної підготовки. Використання новітніх нумерологічних технологій в системі професійної освіти майбутніх офіцерів-правоохоронців Національної поліції України (НПУ) – забезпечує формування необхідних професійних компетентностей та є актуальним напрямком наукових досліджень. Не дивлячись на значну кількість робіт зазначеного напрямку наукових розвідок, питанням визначення сутнісних характеристик формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів-правоохоронців із використанням засобів нумерології в системі їх спеціальної фізичної підготовки нами не виявлено, що потребує подальших наукових розвідок та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку дослідження. На підставі проведеного теоретико-методологічного аналізу з даної проблематики, визначені сутнісні характеристики формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів-правоохоронців НПУ із використанням засобів нумерології в системі їх спеціальної фізичної підготовки – особистісне утворення, яке формується шляхом акцентованого педагогічного впливу на формування у майбутніх офіцерів-правоохоронців ключових професійних компетентностей, готовності до захисту України, до виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності та забезпечує узгодження ними знань про зміст та структуру професійної діяльності із урахуванням нумерологічних особливостей індивіда та вимог цієї діяльності до рівня спеціальної фізичної підготовленості, а також психофізіологічного стану, сформованих компетентностей професійної діяльності зі сформованими та усвідомленими ними в процесі розвитку можливостями та потребами, а також структуру такої готовності за мотиваційним, функціональним, прикладним, та стресостійким компонентами.

ВСТУП.

На сьогодні спостерігається процес модернізації системи професійної освіти майбутніх офіцерів системи МВС України: Національної поліції України (НПУ), Національної гвардії України (НГУ) та інших силових структур і спеціальних служб України. В освітній процес майбутніх офіцерів-правоохоронців зазначених вище силових структур впроваджуються нові форми та методи, сучасні педагогічні технології, що сприяє ефективному та цілеспрямованому формуванню у них важливих професійних компетентностей.

У свою чергу, впровадження в систему спеціальної фізичної підготовки (службової підготовки) майбутніх офіцерів НПУ ефективних педагогічних моделей із новітніми засобами виховання та навчання, а зокрема – засобів нумерології, дозволить інтенсифікувати та диференціювати процес професійної освіти майбутніх офіцерів НПУ, що у подальшому позитивно вплине на рівень виконання ними завдань за призначенням.

Нумерологія – це сукупність вірувань та практик, які приписують числам певні властивості залежно від культурного чи історичного контексту [1]. Нумерологічні методики дозволяють здійснити психоаналіз індивіда у максимально стислі терміни [2]. Володіючи аналітико-методичним арсеналом засобів нумерології, правоохоронець упродовж лічених хвилин має можливість отримати близько 80-90% прихованої інформації про співрозмовника, що забезпечує їх готовність до виконання завдань за призначенням. Крім цього, організація практичних занять зі спеціальної фізичної підготовки із урахуванням нумерологічних та індивідуально-типологічних (психофізіологічних) особливостей курсантів закладів вищої освіти системи НПУ, значним чином інтенсифікує процес формування у них прикладних професійних компетентностей.

Важливим є й той факт, що майбутні офіцери НПУ завдяки нумерологічним технікам можуть досягти значних успіхів у тактичній та спеціальній фізичній підготовленості (службово-бойовій діяльності), адже тактична та спеціальна фізична підготовленість працівників НПУ є основним видом їх службової підготовки. У свою чергу, використання наукового підходу та нумерологічних технік (засобів) дає змогу майбутнім офіцерам-правоохоронцям вирахувати свої та чужі слабкості, або сильні сторони, а також здійснити терміновий статистичний

психоаналіз індивіда, що є корисним для оцінювання можливих ризиків під час загрози вогневого контакту та ведення рукопашної сутички із правопорушником (злочинцем). Крім цього, диференціація курсантів-правоохоронців за типом темпераменту, особливостями їх нумерологічної сутності та рівнем спеціальної фізичної підготовленості – значним чином підвищить ефективність формування у них професійних компетентностей, що є важливим практичним завданням.

Таким чином, використання новітніх нумерологічних технологій в системі професійної освіти майбутніх офіцерів НПУ забезпечує формування у них необхідних професійних компетентностей та є актуальним напрямком наукових досліджень.

Аналіз науково-методичної, спеціальної літератури та інтернет-джерел (1 етап дослідження, вересень-жовтень 2019 р.) у напрямі формування професійних компетентностей у представників силових структур та спеціальних служб України, дозволив нам визначити ряд науковців: Машталера А.М. [3], Бухуна А.Г. [4], Турчинова А.В. [5], Саморока М.Г., Халепа В.В. [6], та інших учених і практиків: Борисюка О.М., Любчича Р.І., Тогочинського О.М., Полторака С.Т., Тюріної В.О. Слід підкреслити, що наукові теорії та практичні рекомендації зазначених вище учених є корисними для впровадження у систему професійної освіти майбутніх офіцерів-правоохоронців. Вивчивши наукові праці зазначених вище учених, щодо визначення поняття професійної компетентності, ми дотримуємося підходу, де професійні компетентності акумулюють у собі набір відповідних ключових (прикладних) компетентностей, вибір яких обумовлюється та аргументується специфікою професійної діяльності відповідного напрямку підготовки (фаху).

Під час подальшого аналізу спеціальної науково-методичної літератури, нашу увагу привернули роботи: Полторака С.Т., [7], Швеця Д.В. [8], Каплуна С.О. [9], Хацаюка О.В. [10], та інших учених і практиків: Андрощука О.Ю., Антонова О.Є., Борисюка О.М., Маркова А.К., Ягупова В.В., які дозволили нам визначити основні складові, які впливають на формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів-правоохоронців різних силових структур та спеціальних служб України. У відповідності до аналізу наукових робіт зазначених вище учених, членами науково-дослідної групи встановлено, що під час формування прикладних професійних компетентностей у майбутніх офіцерів-

правоохоронців в системі їх професійної освіти існує ряд важливих компонентів, а саме:

- мотиваційний – розуміння труднощів службово-бойової діяльності та їх подолання, об'єктивне оцінювання своїх можливостей під час управління своїм психічним та фізичним станом; базовий – формування необхідного початкового рівня тактичної та спеціальної фізичної підготовленості;

- функціональний – формування та розвиток необхідних прикладних професійних компетентностей, які забезпечують ефективне виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності;

- прикладний – забезпечення розвитку професійних рухових дій засобами тактичної та спеціальної фізичної підготовки (інших форм фізичної підготовки) із акцентованим використанням нумерологічних методик і технологій;

- стресостійкий – формування високої психологічної стійкості і нумерологічно-аналітичного мислення правоохоронців до впливу несприятливих факторів службово-бойової діяльності.

Крім цього, під час дослідження структури готовності майбутніх офіцерів різних силових структур та спеціальних служб України до виконання завдань за призначенням встановлено, що основними структурними елементами готовності військовослужбовців (правоохоронців) є: мотиваційний (прагнення подолання труднощів майбутньої професійної діяльності та розуміння необхідності їх подолання, оцінювання своїх можливостей щодо управління психічними станами та діями на основі накопиченого досвіду), пізнавальний (забезпечується необхідним об'ємом службової інформації, яка необхідна для якісного та всебічного забезпечення військово-професійної (службової) діяльності в екстремальних умовах), емоційний (переживання почуття впевненості чи сумніву у своїй готовності до подолання труднощів під час виконання завдань за призначенням, уміння керувати своїми емоційно-вольовими процесами у різних умовах службово-бойової діяльності), вольовий (забезпечує правоохоронцям можливість подолання труднощів службово-бойової діяльності).

Цікавими за своєю змістовою частиною та сутнісною характеристикою є наукові праці: Дьюсі С.І. [11], Жадаєва А.Г. [12], Демчика О.І. [13], Пшибієвої М.А. [14], та інших фахівців: Гаги Н.А., Ігнат'євої Н.А., Лозко М.П., Матвеева С.А., Сергеева В.І., Уракова А.Г.,

Хацаюк О.О., Хорольця Є.І., у яких розкриваються актуальні питання використання засобів нумерології у різних галузях науки та техніки. Крім цього, у наукових працях Шмультського А.В. [15], Равінди Кумара, Відья Ананди [16], акцентується увага на взаємозв'язку чисел та індивіда, а також на закономірностях прояву певних якостей які спрямовують його на досягнення досконалості та гармонії за допомогою використання засобів фізичного розвитку, а також реалізації своїх планів у повсякденному житті.

У відповідності до проведеного моніторингу з обраного напрямку дослідження виявлено відсутність наукових праць присвячених вирішенню практичної проблеми формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів-правоохоронців із використанням засобів нумерології в системі їх професійної освіти.

Моніторинг науково-методичних та спеціальних джерел у обраному напрямі дослідження дозволив нам визначити такі суперечності між:

- високим рівнем розвитку основних фізичних якостей (сили, спритності, витривалості, швидкості) майбутніх офіцерів-правоохоронців та потребою формування у них прикладних професійних компетентностей у відповідності до вимог сьогодення та наявного позитивного досвіду бойових дій;

- достатнім рівнем розвитку у майбутніх офіцерів-правоохоронців теоретичних знань у напрямі організації системи тактичної та спеціальної фізичної підготовки з підлеглим особовим складом та відсутністю практичних навичок (ключових професійних компетентностей) в проведенні у ролі керівника практичного заняття з тактичної та спеціальної фізичної підготовки (інших форм фізичної підготовки);

- достатнім рівнем спеціальної фізичної підготовленості майбутніх офіцерів-правоохоронців та потребою удосконалення у них професійних компетентностей у відповідності до вимог сьогодення та наявного бойового досвіду із урахуванням їх нумерологічних та індивідуально-типологічних (психофізичних) особливостей.

Не дивлячись на значну кількість робіт зазначеного напрямку наукових розвідок, питанням визначення сутнісних характеристик формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів-правоохоронців із використанням засобів нумерології в системі їх спеціальної фізичної підготовки нами не виявлено, що потребує

подальших наукових розвідок та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку дослідження.

Головною **метою цієї роботи** є – визначення сутності та структури формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів-правоохоронців (на прикладі курсантів Харківського національного університету внутрішніх справ) із використанням засобів нумерології в системі їх спеціальної фізичної підготовки.

Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити наступні **завдання**:

- провести моніторинг науково-методичних, спеціальних та інтернет-джерел у напрямі формування професійних компетентностей у представників силових структур та спеціальних служб України;
- визначити основні складові, які впливають на формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів НПУ;
- здійснити аналіз спеціальних науково-теоретичних джерел (інтернет-ресурсів) у напрямі використання засобів нумерології у різних галузях науки та техніки;
- визначити ефективні педагогічні технології (методики), які забезпечують формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів різних силових структур та спеціальних служб України в системі їх спеціальної фізичної підготовки.

Дослідження виконано відповідно до планів науково-дослідної роботи і дослідно-конструкторських робіт: кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №2 (кримінальної поліції) Харківського національного університету внутрішніх справ та кафедри теорії і методики фізичного виховання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (2019-2020 р.р.).

ОСНОВНА ЧАСТИНА.

Дослідження проведено на базі Харківського національного університету внутрішніх справ. З метою якісної організації дослідження створено науково-дослідну групу, до складу якої були залучені провідні учені та практики обраного напрямку наукової розвідки (Хоролець Є.І., Комар В.П., Хацаюк О.В.). Під час 2 етапу (грудень 2019 – березень 2020 р.) нами визначені ефективні педагогічні технології (методики), які забезпечують формування професійних компетентностей у майбутніх

офіцерів різних силових структур та спеціальних служб України в системі їх спеціальної фізичної підготовки (Сергієнко Ю.П. [17], Ярещенко О.А. [18], Маріонда І.А. [19], Хацаюк О.В. [20] та інших учених і практиків: Грищенка Д.С., Лещені С.В., Мальцева О.Н., Мелешка А.О., Моргунова О.А., Турчинова А.В., Чуха А.М.). Окремі результати наукових досліджень зазначених вище учених і практиків будуть використані членами науково-дослідної групи під час побудови педагогічної моделі формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів-правоохоронців із використанням засобів нумерології в системі їх спеціальної фізичної підготовки (професійної освіти).

Враховуючи вище зазначене, ми можемо констатувати той факт, що професійні компетентності правоохоронців включають у себе наступні складові: психологічну, конфліктологічну, функціональну, комунікативну, аналітичну, інформаційну, нумерологічну, соціальну, лінгвосоціокультурну, технічну (та інш.). Слід підкреслити, що виділені нами основні складові професійних компетентностей правоохоронців НПУ (курсантів Харківського національного університету внутрішніх справ) є уніфікованими, тобто актуальні для правоохоронців різного напрямку підготовки (фаху).

Виходячи з того, що в процесі професійної освіти майбутніх офіцерів-правоохоронців необхідно формувати професійно-компетентну особистість, спроможну ефективно та кваліфіковано і надійно вирішувати службові завдання, аналіз наукових досягнень дозволив нам виділити наступні домінуючі вимоги до навчання майбутніх офіцерів НПУ: постійно та системно підвищувати професійні навички в процесі самостійної роботи; формувати аналітично-нумерологічне мислення для забезпечення пошуку вирішення професійних та особистісних завдань у відповідності до системного аналізу всіх умов та можливих (вірних) рішень; мотивувати на розвиток творчого мислення, розумної ініціативи та на вивчення нових професійних прийомів і прикладних навичок; формувати теоретичні знання та практичні навички необхідні для прогнозування можливих службових ситуацій в особливих (екстремальних) умовах; формувати достатній рівень індивідуальної тактичної та спеціальної фізичної підготовленості із використанням нумерологічного підходу, що забезпечить ефективне та надійне виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності; навчати виконувати службові завдання (завдання за

призначенням) із урахуванням наукового підходу; забезпечувати практичну складову та фахову спрямованість професійної освіти.

ВИСНОВКИ З ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ.

На підставі проведеного теоретико-методологічного аналізу з даної проблематики, визначені сутнісні характеристики формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів-правоохоронців НПУ (курсантів Харківського національного університету внутрішніх справ) із використанням засобів нумерології в системі їх спеціальної фізичної підготовки – особистісне утворення, яке формується шляхом акцентованого педагогічного впливу на формування у майбутніх офіцерів-правоохоронців ключових професійних компетентностей, готовності до захисту України, до виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності та забезпечує узгодження ними знань про зміст та структуру професійної діяльності із урахуванням нумерологічних особливостей індивіда та вимог цієї діяльності до рівня спеціальної фізичної підготовленості, а також психофізіологічного стану, сформованих компетентностей професійної діяльності зі сформованими та усвідомленими ними в процесі розвитку можливостями та потребами, а також структуру такої готовності за мотиваційним, функціональним, прикладним, та стресостійким компонентами.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі передбачають визначення підходів, принципів, форм, методів та засобів (технічних засобів навчання, нумерологічних методик), які доцільно використовувати під час практичних занять з тактичної та спеціальної фізичної підготовки в системі професійної освіти, для формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів-правоохоронців необхідних для виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Блект, Р. *О влиянии планет на судьбу и здоровье человека или как договориться со вселенной* (2020). Москва: АСТ.
- [2] Каныгин, Ю. *Украина в духовной истории человечества* (2011). Киев: А.С.К.
- [3] Машталер, А. М. (2016). *Розвиток професійної компетентності офіцерів прикордонників у системі підвищення кваліфікації засобами дистанційного навчання* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Хмельн. нац. акад. ДПСУ. Хмельницький, Україна.

- [4] Бухун, А. Г. (2016). *Розвиток громадянської компетентності майбутніх офіцерів Національної гвардії України у процесі професійної підготовки* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Полтавський нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. Полтава, Україна.
- [5] Турчинов, А. В. (2017). *Формування здоров'язберезувальної компетентності майбутніх офіцерів Національної гвардії України у процесі професійної підготовки* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Хмельн. нац. акад. ДПСУ. Хмельницький, Україна.
- [6] Саморок, М. Г., Халеп, В. В., Височіна, Н. Л., Хацаюк, О.В., & Іванішин, Р. О. (2020). *Формування професійних компетентностей у правоохоронців МВС України підрозділів спеціального призначення. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, (72), 180-198.
- [7] Полторац, С. Т. (2003). *Педагогічні умови формування умінь командира підрозділу у майбутніх офіцерів МВС України* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Хмельн. нац. акад. ДПСУ. Хмельницький, Україна.
- [8] Швець, Д. В. (2016). *Підготовка майбутніх офіцерів МВС України до охорони і забезпечення громадського порядку в процесі фахової підготовки* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Нац. авіац. ун-т. Київ, Україна.
- [9] Каплун, С. О. (2010). *Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів служб тилу у процесі вивчення спеціальних дисциплін* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Кримський гуманітарний університет. Ялта, Україна.
- [10] Хацаюк, О. В. (2019). *Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, (65), 144-155.
- [11] Дьюси, С. *Нумерология. Выбор пути с помощью чисел* (1998). Great Britain, Trowbridge, Wiltshire: Element Books.
- [12] Жадаев, А. Г. *Нумерология на компьютере* (2011). Москва: ДМК Пресс.
- [13] Демчик, О. І. (2007). *Нумерология піфагорійців та їх інтерпретація в філософії Платона* (автореф. дис. ... канд. філософ. наук). Дніпропетровський нац. ун-т. Дніпро, Україна.
- [14] Пшибієва, М. А. (2018). *Прагматико-дискурсивные аспекты нумерологических единиц (на материале русского, кабардино-черкесского, английского и французского языков)* (автореф. дис. ... канд. филол. наук). Фед. Госуд. Бюдж. образоват. учрежд. высшего образования «КБГУ им. Х.М.Бербекова». Махачкала, Россия.
- [15] Шмультський, А. В. *Как цифры управляют нашей жизнью* (2018). Москва: ДМК Пресс.
- [16] Равінди, К. Відья, А. *Ведическая нумерология* (2010). Москва: Институт метафизики.
- [17] Сергієнко, Ю. П. (2005). *Спеціальна фізична підготовка у системі професійного навчання фахівців податкової міліції* (автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вих. і спорту). ХДАФК. Харків, Україна.
- [18] Ярещенко, О. А. (2008). *Обґрунтування змісту і організації спеціальної фізичної підготовки курсантів вищих навчальних закладів МВС України* (автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вих. і спорту). ХДАФК. Харків, Україна.
- [19] Маріонда, І. І. (2011). *Професійно-особистісна фізична підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Хмельн. нац. акад. ДПСУ. Хмельницький, Україна.
- [20] Хацаюк, О. В., Гаркавий, О. А., Стаднік, А.В., & Ананченко К.В. *Організація фізичної підготовки у навчальних закладах НГУ* (2018). Харків: НАНГУ.